

СТАНОВИЩЕ

От: Проф. д-р Преслав Михайлов Димитров, ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград, Научна специалност 3.9. Туризъм.

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност **професор** по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (управление на събитията в туризма), обнародван в ДВ, бр. 60 от 29.07.2022 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономика на туризма“ в структурата на факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС съгласно Решение на АС №5/01.06.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 2390/28.09.2022 г. на Зам.-Ректора по научно-изследователската дейност и международното сътрудничество на УНСС.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Еленита Кирилова Великова. Тя е родена през 1978 г., като последователно завършва специалност „Международен туризъм“ в ОКС „бакалавър“ и „магистър“ в УНСС. През 2005 г. започва работа в катедра „Икономика на туризма“ на УНСС, където към настоящия момент заема академичната длъжност „доцент“. През 2006 г. придобива научното звание „доктор“ по научната специалност 05.02.18 „Икономика и управление по отрасли (туризъм)“. От 2021 г. е и Главен секретар по науката на УНСС.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

От Картата за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в УНСС е видно, че кандидатът надвишава почти четирикратно изискуемия брой точки от 1070 или доц. Еленита Великова получава общо 4142 точки в изпълнение на Националните минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.26) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1) и на Допълнителни изисквания за УНСС. Може да се обобщи, че почти по всички критерии кандидатът многократно надвишава изискванията.

За участие в конкурса са предоставени общо 72 публикации, от които: монографии – 12 бр. (7 в съавторство) – 1687 стр.; студии и доклади в Scopus - 4 бр. – 44 стр.; студии, статии и доклади, публикувани във вторични бази данни с научна информация, в неререферирани списания с научно рецензиране и редколегия или публикувани в редактирани колективни томове 52 бр. – 497 стр.; учебници - 4 бр. – 629 стр. 22 от публикациите са английски език.

Научната продукция на доц. д-р Еленита Великова има 47 цитирания, като 8 от тях са в индексирани списания в международната база данни „Scopus“. Кандидатът има трима защитили докторанти и ръководство и участие в редица университетски, национални и един международен проект.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Картата за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичните длъжности „професор“ и „доцент“ в УНСС показва, че доц. Великова има значими приноси в националното и международното развитие на знанието, чрез участието си в редица национални и международни научни форуми, членство в неправителствени организации за защита на интересите на учените и изследователите, активно сътрудничи на работата в катедра „Икономика на туризма“ и в УНСС, има участия в радио и телевизионни предавания и публични дискусии по актуални за теорията и

практиката теми и др.

Еленита Великова е експерт към НАОА от 2010 г. и е член на Комисията за провеждане на изпит за придобиване на правоспособност за упражняване на професията „Екскурзовод“ към Министерство на туризма. В УНСС тя е член на Факултетната комисия за оценяване и подобряване на програмите за обучение; член на Атестационната комисия към факултет „Икономика на инфраструктурата“ за периода 2015-2019; председател на Комисията по предложенията на Факултет „Икономика на инфраструктурата“; председател на Комисията за насърчаване и оценяване на НИД в УНСС от 2021 г.; зам.-председател на ПС по НИД в УНСС от 2021 г.; Главен секретар по науката на УНСС. Тя е утвърден лектор и уважаван колега.

Съветът по хабилитация на УНСС (Протокол №4/11.05.2022 г.) дава положително становище на потенциалния кандидат в конкурса доц. д-р Еленита Кирилова Великова за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

По отношение на преподавателската дейност на доц. д-р Еленита Великова може да се отбележи, че като преподавател от 17 г. в ПН 3.8 „Икономика“, катедра „Икономика на туризма“ на УНСС тя има интердисциплинарен преподавателски профил, което положително се отразява на нейната работа. В момента преподава по шест лекционни курса в бакалавърски и магистърски програми. Водила е лекции и на английски език по дисциплините „Основи на туризма“, „Управление на събитията в туризма“, „Спа и уелнес туризъм“, „Територии и туристическо устройство“ и др.

Кандидатът притежава добри организационни умения и компетенции. Ръководител е на сектор „Студентско научно творчество“ и сектор „Кариерно развитие“ към катедра „Икономика на туризма“. Под нейно ръководство и редакция са проведени 4 студентски конференции и са издадени 7 регистъра с автобиографии на студентите, свързани с тяхното кариерно развитие..

Доц. д-р Еленита Великова взема активно участие в разработването на учебни планове и програми, като съществен принос има в изготвянето на учебния план и квалификационна характеристика за дистанционна магистърска програма по „Мениджмънт в туризма“, като е инициатор на създаването ѝ и координатор на обучението. Кандидатът участва и в подготовката на документацията по акредитационни процедури към УНСС.

Своя професионален опит Еленита Великова усъвършенства като взема участие в редица обучения, международни и национални форуми и членства в национални и международни научни организации. Член е на редколегии и е рецензент в чужди и български научни издания. Била е рецензент и становчик по редица процедури за заемане на академични длъжности и придобиване на научни степени.

Кандидатът взема участие в преподавателска мобилност по програма Erasmus+.

Освен това е ръководител на 3 и участва в 1 международен, 2 национални и 3 вътрешноуниверситетски научноизследователски проекта.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации и синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

Цялостната научноизследователска дейност на доц. д-р Еленита Великова е насочена в пет основни тематични направления, в които са обобщени и приносите от научните трудове на кандидата, а именно:

- Приноси в областта на туристическите събития и сезонността (№№ 1; 7; 21; 24; 30; 49; 53; 55; 56; 58; 59; 60; 61);
- Приноси в областта на спа и уелнес туризма (№№ 2; 6; 11; 12; 14; 16; 17; 19; 20; 25; 32; 33; 35; 36; 37; 38; 43; 44; 46; 47; 52; 62; 65; 67);
- Приноси в областта на естетизацията на туристическата среда (№№ 4; 8; 13; 15; 22; 34; 39; 41);
- Приноси в областта на икономическото развитие на туризма (№№ 3; 5; 18; 23; 26; 27; 28; 29; 40; 42; 45; 48; 50; 51; 54; 64; 66);
- Приноси в областта на устойчивото развитие на туризма (№№ 9; 10; 31; 57; 63; 68).

Считам, че така изведените от кандидата приноси, с научен и практико-приложен характер,

са коректно и аргументирано представени и напълно ги приемам.

Хабилитационният труд, с който кандидатства доц. д-р Еленита Великова е: „Връзки и зависимости между събитията и туризма“. Обект на изследване в научния труд са събитията в туризма, чийто ключови особености са продължителност, целенасоченост и уникалност при организацията и провеждането им. Предмет на изследване са връзките и зависимостите между събитията и туризма, изразяващи се във въздействието им върху приемащата дестинация, в частност – въздействието им върху местното население, както и икономическото, екологичното и политическото им въздействие върху приемащата дестинация, включително и възможностите на събитията за преодоляване на сезонността. За тази цел са представени теоретичните постижения, като е направено преосмисляне на концептуалните постановки, обвързващи събитията с туризма и ролята им в процеса на приспособяване на бизнеса към традиционните предизвикателства като сезонността и новите реалности след пандемията от Ковид-19. Представени са най-широко използваните стратегии за управление на събитията, като акцент е поставен върху инструментариума на събитийния туризъм за преодоляване на сезонността. Изследвана е способността на събитията за привличане на туристи, потенциалът им за осигуряване на заетост на легловата база и генериране на заетост в сферата на туризма, както и проекциите им за повишаване на привлекателността на посещаваното място в неатрактивни периоди на годината.

Като ключови приноси от хабилитационния труд могат да се посочат следните: обогатена е теорията като са идентифицирани основните характеристики, типологията и тенденциите в развитието на събитийния туризъм. Установено е, че реализирането на събитията изисква преди всичко управленски решения, а необходими условия са човешките, природните, материалните и финансовите ресурси. Разработена е технологията на събитийния мениджмънт, като е подчертано че успехът на събитията се дължи на планирането и реализирането на обща туристическа стратегия за развитие на региона. На тази основа са дефинирани и различните роли на събитийния туризъм за маркетизиране на мястото, като туристическа атракция, създател на имидж, катализатор на икономическо развитие и аниматор. Проучени са въздействията от събитията, като са определени шест измерения на последиците от тях – икономически, туристически (търговски), физически, социално-културни, психологически и политически. На основата на направеното проучване са идентифицирани положителните и отрицателните последици от събитията и са предложени коректни насоки и решения за преодоляване на сезонността в приемащите дестинации.

След оценка на останалите приложения за рецензиране научни публикации е видно, че доц. Еленита Великова задълбочено проучва теоретико-методическите и практикоприложни въпроси на събитията и сезонността в туризма. Кандидатът за „професор“ извежда проблемни области и прави обобщени изводи относно необходимостта от приложението на събитийни стратегии за преодоляване на сезонността в туристическите курорти. В тази връзка трябва да обърне внимание върху разработения от автора модел за устойчиво развитие на планинските туристически територии в следкризисния период.

Друг важен момент са интересите на кандидата в областта на спа и уелнес туризма. Аргументирано и в конкретика са представени ключови проблеми пред дефинирането на понятията в българската нормативна уредба и са изяснени в контекста на теорията и методологията в предлагането им. Диагностицирано е състоянието и възможностите за развитие на спа и уелнес туризма. Разработен е стратегическият контур на уелнес туризма в развитието на икономиката и качеството на живот. Предложен е модел за икономическа оценка на използването на минералните води в туризма.

Интерес представляват и публикациите, свързани с естетизацията на средата, което се явява естествено продължение на първата хабилитация на кандидата. Проучени са добрите практики в естетизацията на туристическите обекти и са изследвани възможностите за приложение на европейските практики за естетизация на туристическите обекти в България.

Със значително многообразие се характеризира и научната продукция, свързана с икономическото развитие на туризма. Разработени са актуални въпроси, свързани с въздействието на международния туризъм, териториално-устройственото планиране на туристическите дестинации, аутсорсинга в хотелиерството, стратегическите алианси, иновациите и дигитализацията в туризма, добрите практики във вечерния туризъм.

По отношение на последното направление, Еленита Великова провежда изследвания, на

базата на които идентифицира методологическите насоки за устойчиво развитие на туризма, предлага сценарий за устойчивото развитие на туристическите дестинации и разработва усъвършенстван подход за устойчиво планиране на туристическите дестинации.

На основа на казаното може да се заключи, че изследванията на кандидата се отличават с дълбочина на третираните проблеми и с интердисциплинарен подход при разискването на въпроси, свързани с управлението на събитията в туризма, спа и уелнес туризма, естетизацията на средата, икономическото и устойчивото развитие на туризма.

6. Основни критични бележки и препоръки

По отношение на бъдещата научноизследователска дейност на доц. д-р Еленита Великова бих желал да отправя следните препоръки:

- Поради недостиг на разработки от български автори, касаещи проблемите на уелнес туризма, препоръчвам кандидатът да продължи и задълбочи изследванията си в тази област;
- Публикуване на резултатите от монографичния труд на английски език в чуждестранни списания с цел постигане на по-голямо разпространение и цитируемост на резултатите.
- Увеличаване броя на самостоятелните публикации на английски език в световните бази данни “SCOPUS” и „Web of Science“, тъй като кандидатът разполага с достатъчен теоретичен и емпиричен материал в своите разработки и научни публикации.

7. Заключение

Въз основа на направените констатации в настоящето Становище, бих искал да заявя категорично своята висока положителна оценка на представената научна продукция и кандидатура на доц. д-р Еленита Великова и препоръчвам на уважаемото Научно жури да гласува и предложи същата да получи академичната длъжност „Професор“ в ПН 3.8 Икономика, научна специалност Икономика и управление (управление на събитията в туризма).

10.11.2022 г.
Гр. Благоевград

Подпис:
проф. д-р Преслав Димитров

STATEMENT OF OPINION

By: *Professor Preslav Mihailov Dimitrov, PhD, South-West University, Blagoevgrad, Scientific Specialty 3.9. Tourism*

Regarding: Competition for holding the academic position of **Professor** in Professional Field 3.8 Economics, scientific specialty Economics and Management (Event Management in Tourism), promulgate in State Gazette No. 60 of 29.07.2022

1. Information about the contest

The contest has been announced for the needs of the Economics of Tourism Department in the structure of the Economics of Infrastructure Faculty of UNWE on the basis of Decision No. 5/01.06.2022 made by the Academic Council. I am a member of the contest academic jury based on Order No. 2390/28.09. 2022 issued of the UNWE Vice-Rector for Research and International Affairs.

2. Brief information about the contest candidates

Associate Professor Elenita Kirilova Velikova is the only candidate in the contest. She was born in 1978, successfully completing the "International Tourism" specialty in the "Bachelor" and "Master" Degree at UNWE. In 2005, she started working at the "Economics of Tourism" Department of UNWE, where she currently holds the academic position of "associate professor". In 2006, she acquired the scientific title "doctor" in the scientific specialty 05.02.18 "Economics and management by branches (tourism)". From 2021, she is also the General Secretary for Science of the UNSS.

3. Fulfillment of the requirements for acquiring the academic position

3.1. Fulfillment of quantitative requirements

From the Map for the fulfillment of the quantitative requirements for occupying the academic position "Professor" at UNWE, it is clear that the candidate exceeds almost four times the required number of points of 1070, or Assoc. Elenita Velikova receives a total of 4142 points in fulfillment of the National minimum requirements according to LDASRB (art. 2b) and the Regulations for its application (art. 1a, para. 1) and Additional requirements for the UNBE. It can be summed up that almost by all criteria the candidate repeatedly exceeds the requirements.

A total of 72 publications were submitted for participation in the competition, of which: monographs – 12 pcs. (7 in co-authorship) – 1687 pages; studies and reports in Scopus - 4 pcs. – 44 pages; studies, articles and reports published in secondary databases of scientific information, in non-refereed journals with scientific review and editorial board or published in edited collective volumes 52 pcs. – 497 pages; textbooks - 4 pcs. – 629 pages, 22 of the publications are in English.

The scientific output of Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova has 47 citations, 8 of which are in indexed journals in the international database Scopus. The candidate has three defended PhD students and management and participation in a number of university, national and one international project.

3.2. Fulfillment of quality requirements

The map for the fulfillment of the qualitative requirements for holding the academic positions of "professor" and "associate professor" at UNWE shows that Associate Professor Velikova has made significant contributions to the national and international development of knowledge, through her participation in a number of national and international scientific forums, membership in non-governmental

organizations for the protection of the interests of scientists and researchers, actively cooperates with the work of the "Economics of Tourism" Department and at the UNSS, participates in radio and television programs and public discussions on topics relevant to theory and practice, etc.

Elenita Velikova has been an expert at the NEAA since 2010 and is a member of the Commission for conducting an examination for the acquisition of legal capacity to exercise the profession of "Tour Guide" at the Ministry of Tourism. At UNWE, she is a member of the Faculty Commission for evaluation and improvement of study programs; member of the Attestation Commission at the "Economics of Infrastructure" Faculty for the period 2015-2019; Chairman of the Committee on Proposals of the Faculty of "Infrastructure Economics"; Chairman of the Commission for the Promotion and Evaluation of SRA in the UNWE from 2021; vice-chairman of the Program Council for SRA in UNWE from 2021; General Secretary for Science of the UNSS. She is an established lecturer and respected colleague.

The Council for Habilitation of the University of National and World Economy gives a positive opinion for the potential candidate in the competition for the academic position of "Professor" Assoc. Prof. Elenita Velikova (Protocol No. 4/11.05.2022).

4. Evaluation of the tutoring activity

Regarding the teaching activity of Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova, it can be noted that as a teacher in the past 17 years in PF 3.8 Economics, Department of Economics of Tourism of UNWE, she has an interdisciplinary teaching profile, which is positively reflected at her job. She currently teaches six lecture courses in undergraduate and graduate programs. She also gave lectures in English on the disciplines "Fundamentals of Tourism", "Event Management in Tourism", "Spa and Wellness Tourism", "Territories and Tourism Organization", etc.

The candidate has good organizational skills and competencies. She is the head of the "Student Scientific Creativity" and "Career Development" sectors at the Economics of Tourism Department. Under her leadership and editing, 4 student conferences were held and 7 registers of students' autobiographies related to their career development were issued.

Associate Professor Dr. Elenita Velikova takes an active part in the development of curricula and programs, making a significant contribution to the preparation of the curriculum and qualification characteristics for the distance master's program in Tourism Management, being the initiator of its creation and the coordinator of the training. The candidate also participates in the preparation of the documentation for accreditation procedures at the UNWE.

Elenita Velikova improved her professional experience by taking part in a number of trainings, international and national forums and memberships in national and international scientific organizations. She is a member of editorial boards and a reviewer in foreign and Bulgarian scientific publications. She was a reviewer and judge of a number of procedures for holding academic positions and acquiring scientific degrees.

The candidate takes part in teaching mobility under the Erasmus+ program.

She is also the leader of 3 and participates in 1 international, 2 national and 3 intra-university research projects.

5. Brief description of the presented scientific works/publications and a synthesized assessment of the main scientific and scientific-applied contributions

The overall research activity of Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova is directed in five main topics, in which the contributions of the candidate's scientific works are summarized, namely:

- Contributions in the field of tourist events and seasonality (Nos. 1; 7; 21; 24; 30; 49; 53; 55; 56; 58; 59; 60; 61);
- Contributions in the field of spa and wellness tourism (Nos. 2; 6; 11; 12; 14; 16; 17; 19; 20; 25; 32; 33; 35; 36; 37; 38; 43; 44; 46; 47; 52; 62; 65; 67);
- Contributions in the field of aestheticization of the tourist environment (Nos. 4; 8; 13; 15; 22; 34; 39; 41);
- Contributions in the field of economic development of tourism (Nos. 3; 5; 18; 23; 26; 27; 28; 29; 40; 42; 45; 48; 50; 51; 54; 64; 66);
- Contributions in the field of sustainable development of tourism (No. 9; 10; 31; 57; 63; 68).

I believe that the contributions made by the candidate, of a scientific and practical-applied nature,

are correctly and reasonably presented and I fully accept them.

The Habilitation thesis with which Associate Professor Elenita Velikova is applying is: "Relationships and dependencies between events and tourism". The research object in the scientific work are the events in tourism, the key features of which are duration, purposefulness and uniqueness in their organization and conduct. The research subject are the connections and dependencies between events and tourism, expressed in their impact on the host destination, in particular - their impact on the local population, as well as their economic, ecological and political impact on the host destination, including the possibilities of the events to seasonality overcome. For this purpose, the theoretical achievements are presented, with a rethinking of the conceptual statements linking events with tourism and their role in the process of business adaptation to traditional challenges such as seasonality and new realities after the Covid-19 pandemic. The most widely used event management strategies are presented, with an emphasis on the toolkit of event tourism to overcome seasonality. The ability of the events to attract tourists, their potential for ensuring employment of the bed base and generating employment in the field of tourism, as well as their projections for increasing the attractiveness of the visited place in unattractive periods of the year, were investigated.

The following can be mentioned as key contributions from the habilitation work: the theory has been enriched by identifying the main characteristics, typology and trends in the development of event tourism. It has been established that the realization of the events requires management decisions, and the necessary conditions are the human, natural, material and financial resources. The event management technology was developed, emphasizing that the success of the events is due to the planning and implementation of a general tourism strategy for the development of the region. On this basis, the different roles of event tourism for marketing the place, such as tourist attraction, image creator, catalyst of economic development and entertainer, are defined. The impacts of the events were studied, and six dimensions of their consequences were determined - economic, touristic (commercial), physical, socio-cultural, psychological and political. Based on the research, the positive and negative consequences of the events were identified and correct guidelines and solutions were proposed to overcome seasonality in the receiving destinations.

After evaluating the remaining scientific publications submitted for review, it is evident that Associate Professor Elenita Velikova thoroughly studies the theoretical-methodical and practical issues of events and seasonality in tourism. The "Professor" candidate identifies problem areas and draws general conclusions about the need to apply event strategies to overcome seasonality in tourist resorts. In this regard, I must draw attention to the model developed by the author for the sustainable development of mountain tourist areas in the post-crisis period.

Another important point is the applicant's interests in the field of spa and wellness tourism. Argument and in concrete terms, key problems regarding the definition of the concepts in the Bulgarian legal framework are presented and clarified in the context of the theory and methodology in their proposal. The state and possibilities for the development of spa and wellness tourism have been diagnosed. The strategic outline of wellness tourism in the development of the economy and the quality of life has been developed. A model for economic evaluation of the use of mineral waters in tourism is proposed.

The publications related to the aestheticization of the environment are also of interest, which is a natural continuation of the candidate's first habilitation. Good practices in the aestheticization of tourist sites have been studied and the possibilities of applying European practices for the aestheticization of tourist sites in Bulgaria have been explored.

Scientific production related to the economic development of tourism is also characterized by considerable diversity. Current issues related to the impact of international tourism, territorial planning of tourist destinations, outsourcing in the hospitality industry, strategic alliances, innovation and digitalization in tourism, good practices in evening tourism have been developed.

Regarding the latter direction, Elenita Velikova conducts research, on which basis she identifies the methodological guidelines for sustainable development of tourism, proposes a scenario for the sustainable development of tourist destinations and develops an advanced approach for sustainable planning of tourist destinations.

It can be concluded that the candidate's research is distinguished by a depth of the treated problems and an interdisciplinary approach in the discussion of issues related to the management of tourism events, spa and wellness tourism, the aestheticization of the environment, economic and sustainable development

of tourism.

6. Critical remarks and recommendations

Regarding the future research activity of Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova, I would like to make the following recommendations:

- Due to the lack of works by Bulgarian authors concerning the problems of wellness tourism, I recommend that the candidate continue and deepen her research in this area;
- Publication of the results of the monographic work in English in foreign journals in order to achieve greater dissemination and citation of the results.
- Increasing the number of independent publications in English in the world databases "SCOPUS" and "Web of Science", since the candidate has sufficient theoretical and empirical material in her research and scientific publications.

7. Conclusion

Based on the findings in this Statement, I would like to categorically state my high positive assessment of the presented scientific production and candidacy of Assoc. Prof. Dr. Elenita Velikova and I recommend the respected Academic Jury to vote and propose that she receive the academic position Professor in PF 3.8 Economics, scientific specialty Economics and management (event management in tourism).

10/11/2022
Blagoevgrad

Signature:
Prof. Dr. Preslav Dimitrov